

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Guzun Ion și Boico Victor,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Comrat din 04 noiembrie 2020 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 decembrie 2020, declarat de către inculpatul

*Jelez Pantelei XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX*

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 29.07.2020 – 04.11.2020;

Instanța de apel: 02.12.2020 – 18.12.2020;

Instanța de recurs: 29.03.2021 – 21.07.2021.

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Comrat, sediul Central din 04 noiembrie 2020, cauza fiind judecată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, *Jelez Pantelei XXXXX* a fost recunoscut vinovat și condamnat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an și 6 (șase) luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 (doi) ani.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 2 (doi) ani.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Gresico Raisa cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 10 421,84 lei din contul inculpatului Jelez Pantelei, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

S-a dispus încasarea din contul lui Jelez Pantelei în beneficiul lui Gresico Raisa suma de 30 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune.

În rest, pretențiile părții vătămate Gresico Raisa înaintate prin acțiunea civilă au fost respinse ca nefondate.

Demersul procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei de 3 200 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare, a fost admis integral.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Jelez Pantelei, la 16 noiembrie 2018, aproximativ la ora 20.25, care în conformitate cu cerințele pct. 7 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, era conducătorul mijlocului de transport de model „Mercedes E220”, cu n/î XXXXX, și posedând permisul de conducere cu nr. XXXXX, ce îi acordă dreptul de a conduce mijloace de transport de categoria „A”, „B” și „C”, se deplasa cu acesta pe str. XXXXX pe drum asfaltat, cu sens giratoriu, spre autogară, fără careva pasageri, pe timp de noapte.

Conducând autovehiculul pe drumul sus menționat, șoferul Jelez Pantelei, demonstrând imprudență infracțională, precum și prevăzând posibilitatea survenirii consecințelor social periculoase din cauza acțiunilor sale, a încălcat Regulamentul circulației rutiere, și anume cerințele prevăzute de pct. 10) subcpt. 1), lit. a), b); pct. 11 lit. a); pct. 12 subcpt. 1) lit. a), b), c), f), g); pct. 28; pct. 39 subcpt. 1); pct. 43 subcpt. 3) lit. a); pct. 45 subcpt. 1) lit. d); pct. 47 subcpt. 1) lit. a) și pct. 49, precum și cerințele art. 32 alin. (4) lit. a) b); art. 3 alin. (3) lit. a) și art. 61 ale Legii RM nr. 131-XVI din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier, (Republicat: 23.01.2015 în Monitorul Oficial nr. 11-21/6; Publicat: 20.07.2007 în Monitorul Oficial Nr. 103-106 art. 443), în urma cărui fapt a intrat pe banda destinată pentru circulația transportului ce trece în sensul opus, unde a admis impactul cu automobilul din direcția opusă de model „Dacia Logan” cu n/î XXXXX, la volanul căruia se afla șoferul Gresico Vasili XXXXX, care le avea în calitate de pasageri pe Chișcheliova Alisa XXXXX, a.n. 19.03.1989, și pe Gresico Raisa a.n. 10.03.1959.

În urma accidentului rutier, pasagerului Gresico Raisa i s-au cauzat leziuni corporale sub formă de plagă pe față, excoriații în regiunea capului, comotie cerebrală precum și fractura a 3-4 coaste din partea stângă, care în baza expertizei medico-legale efectuate în privința acesteia cu nr. 201811D0417 din 29.11.2018 au fost calificate ca leziuni corporale medii ce au dus la dereglarea îndelungată a sănătății persoanei.

Astfel, acțiunile lui Jelez Pantelei au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, după indicii calificativi: *încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat*

din imprudență o vătămarea medie a integrității corporale și a sănătății persoanei.

2. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, împotriva acesteia a declarat apel **avocatul Cimpoișș Vladimir în numele inculpatului Jelez Pantelei**, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor judiciare suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri în acea parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, să fie dispusă încasarea unui prejudiciu moral în mărime de 2 000 lei, iar cheltuielile judiciare să fie trecute în contul statului.

În argumentarea apelului, partea apărării a invocat că la determinarea cuantumului prejudiciului moral cauzat prin infracțiunea incriminată, instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă din imprudență.

Referitor la cheltuielile judiciare, pe care instanța de judecată le-a dispus să fie încasate din contul inculpatului, apelantul a relevat că potrivit prevederilor art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

În acest sens, s-a subliniat că punerea pe seama inculpatului a obligației de plată a cheltuielilor menționate, va influența substanțial și negativ asupra situației materiale a celui din urmă. A mai explicat că, expertiza medico-legală efectuată în privința părții vătămate, în cauza penală nominalizată, urmează a fi raportată la prevederile art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

Subsidiar, apelantul a notat că expertiza autotehnică din 12 iulie 2019 s-a efectuat în baza experimentului, a cărui modalitate de desfășurare și consemnare a rezultatelor contravin normelor legale.

3. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 decembrie 2020 apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a se pronunța asupra soluției adoptate, instanța de apel a reținut că, prima instanță, dând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, just a încadrat juridic acțiunile inculpatului Jelez Pantelei în baza art. 264 alin. (1) Cod penal și ținând cont de prevederile art. 61 și art. 75 Cod penal, corect i-a stabilit lui Jelez Pantelei pedeapsa, reieșind din noile limite calculate potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, reduse din sancțiunea normei de incriminare.

Potrivit materialelor dosarului, dar și concluziei primei instanțe, a fost stabilit cu certitudine faptul că prin acțiunile inculpatului Jelez Pantelei, părții vătămate Gresico Raisa i-a fost cauzat un prejudiciu moral și în acest caz, instanța de apel a opinat că suma în

mărime de 30 000 de lei, care a fost încasată de către prima instanță la emiterea sentinței în privința lui Jelez Pantelei, este proporțională suferințelor cauzate părții vătămate în urma acțiunilor inculpatului, or partea vătămată a suferit stres, suferințe psihice, i-a fost încălcat ritmul obișnuit de viață, fiind nevoită să se interneze în spital pentru a se recupera.

Mai mult, instanța de apel a relevat că partea apărării nu a prezentat careva probe, care să ateste că suma în mărime de 30 000 de lei, încasată de la inculpat în calitate de compensație a prejudiciului moral este prea exagerată, astfel lipsind careva temeiuri de micșorare a acesteia.

În afară de acestea, în viziunea instanței de apel, prima instanță corect a menționat că unul din criteriile de orientare la determinarea cuantumului compensației prejudiciului moral, stabilit de către Curtea Europeană este criteriul echității, care presupune că repararea urmează să reprezinte o compensație completă și echitabilă. Curtea determină acest criteriu prin necesitatea primirii de către partea vătămată a reparării complete pentru prejudiciul moral cauzat. Cuantumul prejudiciului urmează a fi stabilit în așa mod încât el să aibă un efect de compensare și nu trebuie să fie majorat pentru partea care repară, dar și nu trebuie să fie un venit nejustificat pentru partea care primește.

Subsecvent, instanța de apel a constatat în baza materialelor cauzei că, în cadrul urmăririi penale a fost dispusă, de către organul de urmărire penală, efectuarea următoarelor expertize judiciare:

- expertiza medico-judiciară, raport nr. 201811P0847 din 30.11.2018 privința lui Chișcheliovă A.M. al cărei cost constituie 320 (trei sute douăzeci) lei, f.d. 113-114, vol. I;
- expertiza medico-judiciară, raport nr. 201811P0846 din 30.11.2018 în privința lui Gresico V.M. al cărei cost constituie 320 (trei sute douăzeci) lei, f.d. 121, vol. I;
- expertiza medico-judiciară, raport nr. 201811D0417 din 29.11.2018 în privința lui Gresico R.N. al cărei cost constituie 320 (trei sute douăzeci) lei f.d. 128-129, vol. I;
- expertiza autotehnică nr. 34/12/1-R-1084 din 26.03.2019 al cărei cost constituie 1 120 (una mie una sută douăzeci) lei, f.d. 151, vol. I;
- expertiza autotehnică nr. 34/12/1 -R-2581 din 24.06.2019 al cărei cost constituie 1 120 (una mie una sută douăzeci) lei f.d. 151, vol. II.

În conformitate cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, *cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. (2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare. (3) Instanța poate elibera de plata*

cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Din sensul juridic al normei prescrise la art. 229 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de judecată este obligată să stabilească situația materială a inculpatului la soluționarea chestiunii privind repartizarea cheltuielilor judiciare.

Totodată, instanța de apel a notat că la soluționarea chestiunii cu privire la repartizarea cheltuielilor judiciare, instanța de judecată este în drept, dar nu este obligată, reieșind din situația materială, la adoptarea sentinței de condamnare, de a obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare suportate pe caz.

Având în vedere cele consemnate mai sus, precum și din sarcinile procesului penal, datele despre persoana inculpatului Jelez Pantelei, instanța a considerat că cheltuielile judiciare suportate în cadrul efectuării urmăririi penale în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare la etapa urmăririi penale în mărime de 3 200 de lei urmează a fi încasate din contul inculpatului, întrucât nu au fost stabilite careva impedimente pentru achitarea acestor cheltuieli judiciare.

Concomitent, instanța de apel a respins ca neîntemeiată alegația apărătorului potrivit căreia nu era necesară efectuarea unei expertize autotehnice, or, circumstanțele invocate nu pot fi supuse criticii, în măsura în care au fost dispuse în cadrul urmăririi penale, în scopul instrumentării cauzei penale în mod complet și obiectiv.

4. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către *inculpatul Jelez Pantelei*, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești pronunțate pe caz, în partea stabilirii cuantumului prejudiciului moral cauzat prin infracțiunea comisă și în partea dispunerii încasării din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri în aceste părți prin care, să fie dispusă spre încasare suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, iar cheltuielile judiciare să fie lăsate în contul statului.

În argumentarea recursului declarat, inculpatul menționează că la determinarea cuantumului prejudiciului moral cauzat prin infracțiunea incriminată, instanța de apel nu a luat în considerație următoarele aspecte: comiterea unei infracțiuni mai puțin grave; anterior nu a fost tras niciodată la răspundere penală pentru încălcarea regulilor circulației rutiere; infracțiunea imputată a fost comisă din imprudență.

La fel, afirmă faptul că instanțele de judecată nu au reținut faptul că unica sursă de existență a inculpatului este pensia, iar prin dispunerea încasării unui prejudiciu moral în mărime de 30 000 lei, acesta urmează a fi lipsit pe o perioadă îndelungată de unica sursă de existență.

De asemenea, recurentul își manifestă dezacordul asupra rapoartelor de expertiză judiciară autotehnică, afirmând că nu era necesar efectuarea acestora din moment ce a recunoscut integral vinovăția, ba mai mult, consideră că actele vizate au fost întocmite în baza unui experiment, care nu pot fi clasificate drept rapoarte judiciare.

4.1. Pe marginea recursului vizat, a prezentat referință procurorul de nivelul Curții Supreme de Justiție și partea vătămată Gresico Raisa, care au solicitat inadmisibilitatea acestuia, pe motiv că recursul declarat este nefondat și nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului ordinar declarat rezultă că recurentul invocă ca temei de drept pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căroră hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Așadar, recurentul critică hotărârea contestată, considerând că instanțele de fond neîntemeiat au dispus încasarea cheltuielilor judiciare din contul său, iar organul de urmărire penală greșit a dispus efectuarea expertizelor autotehnice din moment ce ultimul a recunoscut integral vinovăția în comiterea faptei incriminate prin actul de învinuire.

Însă, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal reține că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat în partea ce ține de cheltuielile judiciare și menținerea în vigoare a sentinței în aceeași parte.

În acest context, este necesar de a face mențiunea că instanța de apel, în hotărârea adoptată a indicat corect normele incidente obiectului recursului – cheltuielile judiciare.

Prin urmare, întemeiat a fost reținut de către instanța de apel că plata cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizelor judiciare, guvernată de norma prevăzută la art.

229 alin. (2) Cod de procedură penală, constituie un atribut nemijlocit al instanței de judecată, care judecă cauza pe fond.

Din partea descriptivă a deciziei contestate, Colegiul penal atestă faptul că un argument de bază ce a determinat instanța de apel încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului în beneficiul statului, este lipsa unor acte confirmative care ar dovedi incapacitatea de plată a celui din urmă.

Cât privește oportunitatea efectuării unor măsuri de investigație dispuse de organul de urmărire penală, la faza urmăririi penale, Colegiul penal se raliază concluziei instanței de apel, care a afirmat că asemenea rapoarte judiciare contribuie la justa instrumentare a cauzei penale, sub toate aspectele și în mod obiectiv, or, recunoașterea vinovăției în baza art. 364¹ Cod de procedură penală are loc la judecarea cauzei pe fond, în prima instanță, pe când acumularea probelor de către organul de urmărire penală, fără îndoială, are incidență cu etapa de urmărire penală.

Mai mult, instanța de recurs atestă că, potrivit materialelor cauzei, în privința lui Jelez Pantelei a fost emisă o încheiere din 09.03.2021 de încetare a procedurii de executare, în legătură cu faptul că documentul executoriu despre încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 3 200 lei a fost executat de către ultimul (f.d. 253-254, vol. II).

Cu referire la diminuarea cuantumului despăgurilor morale, instanța de recurs remarcă faptul că potrivit prescripțiilor legale prevăzute la art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea acestora, instanța de judecată ia în considerare următoarele: suferințele fizice ale victimei; prejudiciul agrement sau estetic; pierderea speranței în viață; pierderea onoarei prin defăimare; suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. Prevederea precitată comportă conotații orientative, care ar ajuta la îngustarea numărului de metode de determinare a valorii reale a prejudiciului, însă nu delimitează în mod exhaustiv marja de apreciere a instanței de judecată asupra cuantumului daunei morale.

În lumina celor statuate mai sus, Colegiul penal consideră justificativă afirmația instanței de apel precum că inculpatul și nici apărătorul său, nu au administrat probe convingătoare, care ar determina instanța, într-un fel sau altul de a decide asupra micșorării sumei de 30 000 lei dispuse spre încasare din contul inculpatului Jelez Pantelei în beneficiul părții vătămate Gresico Raisa, cu titlu de daună morală.

Totodată, instanța de recurs remarcă faptul că recursul repetă textul apelului și argumentele expuse de recurent au fost anterior invocate în apel. Lecturând textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta a oferit răspunsuri la toate motivele apelului declarat, iar decizia contestată cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestuia, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se

încadrează în prevederile art. 417 Cod de procedură penală, iar pentru aceste motive, se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

6. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul *Jelez Pantelei XXXXX*, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 decembrie 2020, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la *13 august 2021*.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Guzun Ion

Boico Victor